

Mútusamningar Fritz H. Kjartanssonar. Ritstjóragrein í Vesturlandi 19. Júní 1937

Bjarni Benediktsson – Stjórnmal – Fritz H. Kjartansson – Mútusamningar – Vesturland
Fiskimálanefnd – Finnur Jónsson – Héðinn Valdimarsson

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Stjórnmalamaðurinn
Askja 2-1, Örk 6

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Greis (mitstjörna)
Vesturlandi 19/6 '37

Pjanni Benediktsson

hanna

honor

hmm

[illegible]

Finnur skildi strax við hvern
 einn af þeim. Þá kom hann frá þeim, að
 þá var Fritze H. Hjartansson, sem
 þessi söni hefur verið bornar á.
 Þá kom hann þá á mót: þeim, að hefur
 verið að segja, að Fritze hefur verið
 einn af eiginlegum umbodsmönnum
 Sildanútvegsmáfna, heldur hann
 hann nærast viðskiftamönnum hennar.
 Þá taldi Finnur Gunnarson sei þá
 brennst af bréfi Fritze H. Hjart-
 anssonar sjálfs, að hann hefur á
 árinu 1935 eftir, að hann var
 hvernig að selja síð Sildanútvegsmáfna
 nafnaðar: þjófnasta firma
 þess, er hefur: og þessu meðal.

þó hann fygir þat, en þó ekki meiri
en svo, at af þráðregnum þóttuast: ~~at~~
hafi hann einungis átt eftir 3000.- kr.
Finnur sagðist hafa athugað þetta
mál ásamt Jóhanni þ. Jósefssyni og
hafi þeir orðit á söttir um þat, at
ebbert væri þar til fygirastötu, at
Fritze, þrátt fygir þetta, haldi áfram
starfi sínu fygir nefndina. Vildi Finnur
haldi þar fram, at Jóhann hefði: rann-
inni ~~(þar á milli)~~ ríðit: meistar um
þetta, og þó at sjálfur vildi hann ekki
mala sig undan allri áhyggju, þá hlýti:
þó at: brestarþingur ^{hennar} at lenda á
Jóhanni.

~~Þetta~~ Eins og Finnur tálk-
at: mált mátti: segja, at þat stóð: ekki
sem verst fygir hann. Þat væri at vísu
mjög ávunsamlegt, en Finnur hefði: þó
ebbert gert, sem hann væri beint áfelli-
verðum fygir. Þetta bygðist þó á þar, at
Finnur segði: ~~sagt~~ ^{satt} frá og halleti hvernig
nættu máli: frásögu sinni.

Þvott er mi hit sama: málin?

Þá er þat fyrst, hvort Fritze
H. Hjartansson hafi verið: þjórnastar
Bíldanítveggjufudan eta ekki, og hvort
Finnur Jóhannsson hafi þar haft af honum
reistök afskipt: eta ekki.

Árin 3. janúar 1935 gaf Fritze
H. Hjartansson stjórni samhlags íslenskra
matjessilda framleitenda skýrslu. Ávörp-
ur hann nefndina og segir: "Í sambandi við
afskift: min af matjessildarsölu hitan
til Póllands og samningagertum fygir
ytar hönd á atasthitum ári". Þá er
segist hann: máli og jóni hafa stungið
uppi á þar við nokkurn hjartanbæ bygg-

siglunum : Varja at myndast yrt :
félagskapan til : umbæpa á íslenskri
aíð : stórum stíl til félags ága þvi
at þeim félagskapa yrt : tryggð einbæði
á íslenskri léttverðri aíð þan : landi".
Til þess at þetta get : orð : 5, þessu 50-
lendingan at ága félagskapa sin á milli
um sölu sildarinnar, og segir Fritze þan
um : " Finnum þeirrum alþingismáttur
sigði strax : byrjun skilning og velvilja
til þessara samlagsmyndunar. Met þan-
göngu hans var stofust á Siglufirti :
samlag ísl. matjersildarframleitenda, sem
met brátabingadögum itagfnum af herra
strimurmalátt herra Glavaldi Gestmáttar
félka einbæði flutning á alþvi matjersalt-
atri síð. É um segir Fritze : " Vart þat
at samkomulagi milli min og samlags-
stjórnarinnar, at eg fer á þeirra veg-
um aftur til útlanda til nýrra sam-
ingagerta - - " " Þeir samningan höf-
ust um mittan ágúst 1934 (þ.e. 1934)
: Glavmannahöfn og voru undirrit-
aðir þan 15. ágúst af sömum mönnum,
sem stötu at hinni fyrsta kaupfél-
boti : og með þessu samlagis hönd
samkvæmt seinstöku umboti frá samlags-
stjórninni - - " " 3 byrjun september
var ritan stofusett og dæmsett hluta-
félagit Polisland : Siglufirti."

Þess þessan stjórn Fritze
H. Hjartmannsson sjálf er þat þannig
marggætt, at hann sumari 1934
hann fram ígagnvart hinni póðku
sildar kaupendum sem umbotsmáttur
íslenska samlagis og at hann veit
seinstöku velvilja og skilnings þjá
Finni Þorinnsson. Énda upplýst : Finnum

á fundinum um daginn, at Fritz hefti
þengið verjurleg umboðsláun frá Ísland-
ingum fyrir starf sitt.

En hvar kemur síðan á daginn?

Strax 6. september 1934, þ.e. sínu
dagana og h/f. Pólisland er stofnað,
þar sem ^{þetta} ~~þetta~~ félag, sem hefur: síðir
af Fritz at borga honum fé, og er
því heldit áfram til hins 9. apríl
1935. En þá er Fritz láinn at
þá 41 299,24 sloty hjá félaginu. Þá
9. maí er reikningurinn sentur upp
með því at Fritz er talin til gíða
32 043,24 sloty sem „umboðsláun,
kostnaður og vinna gíðar vit sölu
á verkisgjafi síð frá Íslandi, skv. reikn-
ingi 8/5. 1935.” En áður var heldit at
telja Fritz til gíða hluta hans af
umboðsláunum annara manna og þv.
þannig, at kröfur hans á félagit söfu-
stætt á vit þat, sem félagit hefti greitt
honum, þannig, at hefurveggið vært
41 299,24 sloty.

Þessi vitskifti: Fritz H. Hjart-
aussenar vit h/f. Pólisland ^{er þessi} ~~er þessi~~
leg, þar sem ~~þetta~~ ~~félagi~~ ~~hinn~~ ~~hinn~~ ~~hinn~~
myndin af „korta“ Fritz hjá félag-
inu á samt kvittum Fritz fyrir
umræddum 32 043,24 sloty.

Mit at vit geggi 9. maí 1935 er
þar upphæti, sem Fritz H. Hjartau-
son hefur þannig þengið hjá kaup-
endum síðerinnar. Hvarbi meira né
minna er

36198,78 ísl. krónum.

Þessi vitskifti

Þinnar þeirsson fæst dæki til
at skila frá, hvar Fritz H. Hjartau-
son

til eru

segð: komum til skýringar á þessari
þessilega auðgættu, sem hann hefur
sein alþreiddis at áhættuleysu fyrir
sildarsölu 1934. Slítt segð: Finnum,
at skýringarnar heft: hann talit full-
nægjandi. Eftir þessu Finnum Guðsson
unbót ^{sinn} þann, ^{maður} maður geta gefit fullnægjandi
skýringar á atferli sínu, sem samman-
legga batun þann, en hann selur
20 aðl sildartunnur, greita sín 3618,98
kr. í sambandi við þessa sölu, ein þess
at þetta fj þessu fyrir, en unbót-
gef, til gæta. Þátt at vera unbóts-
mætur beggja, þ.e. tala þóknun af
báttum, ein þess at báttum sé þátt
hítt fyrirþann, en óheitarlegur
verslunarháttur. Þá af Finnum
Guðsson afþakka skíkt, þá afþakka
hann um leit gjallfr. eig.

Finn vinstist og reyna góum í
þetta, því at hann vildi, eins og áður
segið, boma höfundabókinni af áfram-
haldandi björnstu Fritze við aldar-
stærðarhæð og á göllum þ. Jósefsson
þar vill mi svo vel til, at Jósefsson
hefur gjálfrun : umrættum
um Skuldabókum á Alþingi 20. apríl
1937 svarat þessum áhugi Finns
hann Jósefsson svo ummalt:

Der Herr Herrmann Gieseler hat
 sich sehr bemüht hat. Es hat
 sehr gut mit sich mit seinen Fritze,
 hat bekommen: Johann Fritze
 hat kann, hat sehr viele
 viele dabei haben hat: es hat Fritze
 sein stief Sohn sehr glücklich.

Þekkur hefur einfremur hefti
at hafa þat eftir sér, at Finnur Guis-
son hafi þar í mót: ekki eit meiri
annar en Frits og ekki viljast þat
meiri annar skilfa. Þetta samur og
sitari reygsla á þessum leiga.

Þ skýrsla Fiskimálameðferðar á s. 60
segir: - ákvæð Fiskimálameðferðar: apríl
1935 eftir til málum Sildarútvegsmeðferðar,
at verða F. H. Hjartanssonur 100 sterlinga-
gunda styrk, gegn tvöföldu framlagi in
Sildarútvegsmeðferð, til þess at aþinga sölu-
möguleika og alla markaðs: Mið-Evrópu
lýni sild og fiskiafentur. Þar. þessur
þá útvegar Finnur Guissonur, atalmat-
urinn: Sildarútvegsmeðferð, Frits þann-
ig h. u. b. 7000 kr. frá íslenskum sjö-
mönnum og útgerðarmönnum, sömu
degna og Frits er at taka vit loka-
greiðslum ^{á 36 þingundum} frá pólsku Sjáningum
lýni at láta þá þá sildina 1934. ~~Þetta er nokkurt at ræða þessu þessu~~
~~þessu þessu þessu~~ Þá svo hefur verið
haldið áfram. Frits H. Hjartansson
hefur at: þat mót: þat meiri og meiri
hlennandi hjá þessum Finnur og Hétur.
Þannig hefur Héturinn min þessu þessu
einkaröðin á íslenskum fiski: Þóllandi
og Finnur vill ann helst vit auga
aðra skilfa um sildaröðin en Frits.

Þessi er auginn ablaun: þá at
leika Finnur Guissonur persónulega illa.
Þat og þess vegna alveg hjá litu at
siga fram á, hverjan ályktanir, ^{verandi Finnur} meir svo
af þess, sem og hafi min sammat. Hitt
vil og ann taka fram og leggja áherslu
á, at ekki er von at vel farnist um
atgjörð laundris, þessu vitamennum min hefti
Frits H. Hjartansson lýni helst vitamennum min

Þessu samman og þat eftir at þess
vita um þat vitskilt: haur.